

# DZIENNIK POZNAŃSKI

Wtorek, 3 maja 1864.

101

101

## POZNAN 2 maja.

Posener Zeitung przypomina niemieckim swym czytelnikom wystawę rolniczą połączoną z wyścigami konnymi, którą na dzień 19 i 20 maja rb. urządza w Poznaniu niemieckie polityczne Stowarzyszenie dla popierania niemieckich interesów w Księstwie Poznańskim, powiadając, iż ona bunajwyższe zajęcie w całej prowincyi. Rozumie się samo przez się, iż jeżeli o udziale jakimkolwiek wystawie, losowaniu albo wyścigach tych jest mowa, Posener Zeitung tylko mieszkańców niemieckiej narodowości w W. Księstwie Poznańskim mieć musi, boć nawet organ Stowarzyszenia, przez p. Tempelhoff z Dąbrowki chce popierać śród niemieckich interesów, a więc Posener Ztg., nie musi zapewne, by sami Polacy mogli lub chcieli przyłożyć w jakikolwiek sposób do przedsięwzięcia, któremu dano z góry cechę i charakter wybitny i czysty, niemiecki, wykluczający przez to samo udział wszystkich, którzy nie podzielają politycznych dążeń p. Tempelhoffa i jego zwolenników. Posener Zeitung powiada, że dla umieszczenia 1000 losów po dwa złtp. na przedmioty tej wystawy, oprócz członków Stowarzyszenia pod sztandarem p. Tempelhoffa, także landraci i burmistrzowie mają sprzedawać. Rzeczywiście donoszą nam z prowinj, że żandarmi za poleceniem od władz swych wmanem kolportują owe bilety po wsiach. W pierwszym już numerze tegorocznym pisma tego wyłuszczyliśmy nasze zdanie o tej wystawie i charakterze jej demonstracyjnym niemieckim, który temu Polakowi co się Polakiem być czuje, zabraniję brać udział, choćby ten był tylko pośrednim. Przebiegliśmy wtedy pokrótce historią usiłowań towarzystw rolniczych na wyłącznym rolnictwa w Poznańskim, mianowicie Towarzystwa centralnego, złożonego z przeszło pięciuset członków; historią przeszkód doznanych przez nie ze strony władz pruskich najwyższych, które dla tego, że mieszkańcy niemieccy nie uznali za stosowne wziąć udział w tych towarzystwach pomimo wyraźnego ich zaproszenia, zarzuciły tym towarzystwom jakoby miały charakter „agitacyą schizmatyczną“, odmówiły Towarzystwu rolniczemu centralnemu pozwolenia na urządzenie wystawy w Poznaniu, ścieśniły zakres wystawy i zabroniły losować jej przedmioty. Kiedy dzisiaj polityczne niemieckie towarzystwo, jest i za jakie się samo wydaje Stowarzyszenie dla popierania interesów niemieckich w Poznaniu, dla poparcia tych interesów niemieckich w myśl programu urządziła wystawę, wyścigi i losowania, ciesząc się protekcją tych samych władz co miały zawady działaniu Towarzystwa rolniczego centralnego, ściśle fachowego, wykluczającego cele polityczne i nieznanego wyłączności narodowej; nie dziw, jeżeli Polacy, nie chcący brać udziału w tej demonstracyi niemieckiego politycznego stowarzyszenia, mają raczej swe plody pomimo wiele większych trudności i zachodów na rolniczą wystawę międzynarodową do niemieckiego odległego Wrocławia, niż do swojego i bliskiego Poznania.

## Z prowincyi.

Pobiedziska 29 kwietnia.

Każde niewinne poniżenie czującej istocie do siebie się zdaje: tako i ja czując żalem rozsądzone me poniżenie mego pominąć nie mogę. W kilku dniowym z pewnych okoliczności pobycie u mej matki poszedłem w skutek kończącego się mi już paszportu, do administratury tutejszej celem uzyskania nowego. Po chwili czekaniu pyta się pan komisarz sekretarza: Was will haben? Pass, odrzekł tenże. Da muss der Vormund kommen. P. sekretarz obracając się do mnie: To musi tu być przyjsz. Panie komisarzu, toć ja tu mam paszport, a za mojem przybyciem tutaj wręczyłem, który do tego czasu parę dni mi służy, tylko że przedsięwzięłem dość odległy, przeto proszę o nowy, a tenże na tak długo nie wystarczy mi. Sind Sie so gut zeigen sie es mal. Po chwili wszystkich wiz pyta się pan komisarz sekretarza: Passer nicht längst einen Pass genommen? Nein. Aber doch hier! Ach ja; aber erwolte Losungschein ha-

NPan raczył generałowi kawalerji JKWys. księciu Fryderykowi Karolowi Praskiemu, generałowi komendującemu korpusu armji skombinowanego, udzielić miecze do wielkiego krzyża komturów królewskiego domowego orderu Hohenzollerów, oraz gwiazdę wielkich komturów tegoż orderu z mieczami.

NPan raczył drugiego prezesa sądu apelacyjnego dra Beckera w Magdeburgu przenieść jako drugiego prezesa do trybunału Prus Wschodnich w Królewcę.

Berlin, 1 maja. Wszystkie działa duńskie które dostały się w ręce wojska pruskiego, mają być sprowadzone do Berlina. Jest ich podobno 116. Tych dni robiono tu doświadczenia z działami nowj konstrukcyi, 48-funtowemi. Strzały były nadzwyczaj zadawalające; przechodziły przez płyty z katęgo żelaza dziewięciocalowe i przez plot drewniany.

Voss Ztg donosi, że „szpiegów duńskich“, między innymi urzędnika duńskiego administracyjnego Blauenfelda, wraz z synem, odstawiono do domu kary w Szpandawie.

Przybył do Berlina książę biskup wrocławski dr Förster.

Gdansk, 30 kwietnia. Danz. Ztg. donosi, że śrubowa korweta „Vineta“ dziś po południu zaczęła trzy statki wojenne, pomiędzy temi jeden okręt liniowy. Okręty duńskie nie przyjęły walki, a „Vineta“ wróciła z powodu silnego wiatru do portu. Zdaje się, iż na morzu także artylerja pruska ma przewagę nad duńską.

## KROLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 29 kwietnia. Korespondenci tutejsi do dzienników niemieckich pełni są różowych nadziei: zapowiadają błogi stan spokoju po długiej burzy niszczącej Królestwo, wróżą ustąpienie z pola Murawiewów, Trepowów i Bergów, a przyścisie natomiast carewicz Konstantego i margrabiego Wielopolskiego zrogiem Amaltei pełnym łask cesarskich i reform. A na poparcie swych przepowiedni jeden przytacza, że pracują w moskiewskich biurach nad przygotowaniem spisu osób, które car ma ulaskawić od kary niezasłużonej, drudzy dodają spostrzeżenie, że oł już tydzień mija, od czasu jak niepowieszono żadnego Polaka, ani świeżego transportu wygnanców, rzecz niesłychana! nie wysłano w Sybir. Otóż to pierwszy objaw dobrodziejstwa i wspaniałomyślności carskiej, wołają z uwielbieniem, przecież od 7 dni nie zażądał on pan życia i śmierci, ni jednej krwawej od Polaków ofiary! — Korespondent do Nat. Ztg. donosi wreszcie, jako wskazówkę nie mylną, że tutaj na wielkie zanosi się zmiany, iż przeszło 200 lokajów zamówiono do służby dworskiej i w Łazienkach przyspasabiają na przyjęcie bardzo ważnych gości. — Przebąkują nawet o przybyciu samego cara! — Upodobał sobie podobno car w Polakach od czasu jak „dobrowolna“ deputacya włościan prostaków szczyrych, z niekłamaniem uczuciem „śróđ łez wdzięczności“ ofiarowała mu w Petersburgu na wieczną pamiątkę srebrny, wyliczając półmiskę z polskim chlebem i solą, i odtąd serce jego przepelnione dobrocią dla tej samej Polski, którą kazał wprzódy zalać krwią, zastać mogiłami męczenników.... Takie są pogłoski szerzone przez Moskwę, chwywane skwapliwie przez dzienniki niemieckie, co Warszawa, co Polska cała na nie odpowie, rzecz nie trudna do odgadnienia.

Mimo tak pokojowych wieści przebiegających po Warszawie każdy numer urzędowego moskiewskiego organu o nowych sztofach donosi, które gradem spadają na właścicieli kamienic, procederystów i w ogóle na wszystkich mieszkańców stolicy. W tych dniach 18 osób skazano na zapłacenie kary. Rząd moskiewski nie przestaje także korzystać z najmniejszej sposobności, by nasilać swe kasy grozmem polskim. Ogłoszono nowe ustawy stempowe, a znajdujemy między niemi i tę szczególniejszą łaskę, wymienioną, że litografowane karty wizytowe, etykiety do lekarstw i kupieckie adresy nie potrzebują wprawdzie opłacać stempla, przeciw litografi, z których fabryki wyszły, odpowiedzialnymi są za wszelkie przekroczenia, któreby policya np. przy winięciach odkryć mogła. Jakież to znowu obfite źródło do grabieży. Ilez to obfita w pomysły policya Trepowa nie zdola wysledzić uchybień przeciw przepisom w rysunkach najawieńszych, emblemach najpokojowszych!

Z prowincyi donoszą, że wybory wójtów padły za staraniem moskiewskich naczelników wojennych na Moskali, dymisjonowanych żołdatów, lub na włościan, znanych w gminach

z najniemoralniejszego prowadzenia się. Ztąd wiele skarg nadeszło do tutejszego zarządu gubernialnego, które przeciw generałowi Roznow rozkazał odłożyć ad acta.

Korespondent tutejszy pisze między innymi do Bresl. Ztg: Stan wojenny wyradza nadzwyczajne monstrualności: Maniukinowi, komendantowi w Siedlcach, znanemu ze spalenia Siemiatycz, doniesiono o znalezieniu dwóch ludzi, którzy prawdopodobnie przez powstańców mieli być zabici. Nowoczesny Shylok kazał zważyć trupy, i przyjąwszy skalę 25 rubli za funt rozłożył kontrybucyą na trzechmilyowy obręb kraju. Jeden z ostatnich numerów Dziennika Powszechnego donosił że Krzywicki, dyrektor komisji wyznaczenia i oświecenia za Wielopolskiego, a od czasu jego oddalenia ciągle podróżujący, otrzymał nareszcie dymisy na własne żądanie. Krzywicki był wprzódy w Petersburgu przydzielony do kancelaryi ministra, stanu do spraw polskich; na tym urzędzie pracował on wiele nad swym wykształceniem, na którym mu, kiedy wstępował w urzędowanie, bardzo zbywało. Jako człowieka czynnego, wziął go Wielopolski ze sobą do Warszawy, gdzie zajmował stanowisko o którym wspomnieliśmy wyżej. Tutaj musiał się przekonać, że aby odpowiedzieć swemu zadaniu na wyższym urzędzie, trzeba posiadać coś więcej, jak powierzchowne, dorywcze wykształcenie, i dla tego widzimy go, od czasu jak wziął urlop i pojechał za granicę, zasiadającego sumiennie na ławkach uniwersytetu paryskiego, i pilnie nad swym wykształceniem pracującego. Krzywicki ma już około 40 lat, a trzeba dodać, że gorliwość jego w szerezeniu umiejętności i oświaty, podczas krótkiego jego urzędowania wielostronnie się objawiła. Intryga zrobiona na tutejszej giełdzie przez jednego zagranicznego agenta, w celu podniesienia kursu pewnych papierów, znalazła opór w meklerach giełdowych, ponieważ kurs ten na szkodę nieświadomej publiczności, o wiele nad rzeczywistą wartość był wygórowany. W skutek tego, zagraniczny agent udał się do generała Trepowa z denuncyacyą, że na giełdzie istnieje spisek mający na celu znizenie kursów, a przez to zdyskredytowanie rządu. Trepow wezwał do siebie meklerów i zagroził im deportacyą, jeżeli nadal będą zniżać kursa, i nie dał nikomu przyjść do słowa, gdy meklerzy chcieli go co do istotnego stanu rzeczy oświecić.

## AUSTRYA.

Kraków, 28 kwietnia. Krakauer Ztg. donosi, iż według autentycznych wykazów, w skutek przepisane go postępowania względem obcokrajowych, wydano z Krakowa w ciągu marca rb. 359 rosyjsko-polskich poddanych zagranicę, po większej części przez Saksonię i Bawaryę do Francyi; 275 rosyjsko-polskich poddanych do miejsca ich pochodzenia, z pomiędzy których 46 przymusowo, 80 chętnie, 177 innych narodowości, do rozmaitych krajów za granicę; 217 zaś rosyjsko-polskich poddanych internowano w Królowym grodzie, a znacznej ich liczbie, stosownie do ich życzenia, udzielono pozwolenia na pobyt w różnych punktach niemiecko-słowiańskich prowincyi monarchii.

Jutro, jako w wielkanocny piątek, według obrządku grecko-katolickiego, amatorowie dadzą się słyszeć z odpowiednią uroczystości muzyką w kościele św. Norberta przy ulicy Wiślniej, gdzie także odprawi się rezurekcyja dnia 30 tm., w sobotę o godzinie 7 wieczór, a 1 maja, w niedzielę uroczyste nabożeństwo jako w dzień zmartwychwstania według tegoż obrządku.

Z Lwowa donoszą, iż tamże dnia 5 maja odbędzie się uroczysta instalacya gr. kat. arcybiskupa a lwowskiego Dr. Spiridiona Litwinowicza.

Do Gaz. lwowskiej piszą z Żółkiewskiego pod dnim 25 bm., że władze bezpieczeństwa w obwodzie żółkiewskim skonfiskowały w upłynionym tygodniu: 3340 ostrych nabożów, 143 karabinów, 91 pistoletów, 33 pałaszów kawalerji, 1 kosa, 70 kul, 28 puszek z pistoletami, 43 blaszanych kociołków polowych, 95 ładownic, 48 tornistrów, 76 pochew i znaczna ilość innych rekwizytów wojskowych.

Wiener Lloyd w liście z Krakowa z d. 26 bm. zamieszcza następującą wiadomość: Rektor uniwersytetu krakowskiego wydał odezwę do młodzieży akademickiej, którą rozlepiono na wszystkich budynkach szkolnych. Brzmie ona mniej więcej tak: „W tej chwili zawiadomiło mnie prezydium c. k. komisji

puścił z izby. Pan komisarz wraz z żandarmem wszedłszy do pomieszkania mej matki: Gdzie pan ma swoje papiery? Otworzywszy skrzynkę, odpowiadam: Tutaj. W tém odzywa się matka: Panie komisarzu; on nigdzie nie był, on o niczem nie wie. Cicho był! boście wy tyle dobrego (ani złamany szeląg) z mej własnej ręki odebrali! a — takiego — syn wychował! czy wy wiecie że P. Bóg w niebie?! Ja sam widząc na wierzchu jakieś szczytaki Tragedyi polsko-francuskiej, podałem je panu komisarzowi w rękę. Ten zacząwszy n. n.: be-or-je-o-ur Ma-de-me Do-le-ban! Pan mówisz po francusku Zkąd? toć to tylko resztki tej jakiejś francuskiej ksiązki, was już znamy! Po czém założywszy ręce na piersi, nie się nie tknął. Pan żandarm zająwszy się pracą, w najprzód dwa arkusze niedawno zapisanego papieru rych się trzy żywota śś. panien znajdowały. Co pan komisarz, po chwilowem sledzeniu na nich wiada: Na — da haben Wir ja! Po czém zgnął pudełko, otworzył je — Da sind ja die Fgen Sie mal, — a — sind Hölzerne: Zu wrspielen! Wyjął notatkę, dał panu komis sehen Sie, hier sind die Quittungen!!! p





